

“Podravje, regija inoviranja”

Regionalni sistem inoviranja Podravja

POVZETEK

Delovna verzija

Nosilec:

Mariborska razvojna agencija

Izvajalec:

IRP, Tovarna podjetij

Vodja priprave študije in avtor: mag. Matej Rus

Recenzent: prof. dr. Miroslav Rebernik

Maribor, oktober 2012

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO**

INTERREG IVC
INNOVATION & ENVIRONMENT
REGIONS OF EUROPE SHARING SOLUTIONS

European Union
European Regional Development Fund

1. Uvod

Nastop globalne krize v letu 2008 je v Sloveniji in Podravju skoraj izničil napredek v gospodarskem in socialnem razvoju v preteklem desetletju, ki so ga že tako zavirale stranpoti in zlorabe privatizacije v devetdesetih letih. Kriza je razkrila številne strukturne pomanjkljivosti, zlasti da je rast BDP v Sloveniji in Podravju preveč odvisna od nizkotehnoške industrije in tradicionalnih storitev, ki omejujejo konkurenčnost gospodarstva. V zaostrenih razmerah se morata država in regija pospešeno osredotočiti na doseganje visoke kohezivnosti družbe in dvig konkurenčnosti gospodarstva, ob sočasni konsolidaciji in prestrukturiranju javnih financ. Pri tem bi morali graditi na ustvarjalnosti in znanju, ki sta temeljni vrednoti in bogastvo Slovenije in Podravja za uspešen razvoj v prihodnosti.

Kljub dokazani povezavi med razvojem in rastjo regij ter vlaganj v znanost, tehnologije in inoviranje, je ta povezava vse prej kot enostavna in linearna. Pravzaprav gre za celoten spekter različnih dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost razvoja regij, pa ne samo v ekonomskem smislu rasti BDP temveč tudi v širšem smislu kakovosti življenja v regiji. Poleg vlaganj v »trdo« in »mehko« infrastrukturo za potrebe znanosti, tehnologije in inoviranja ter izobraževanja, so za razvoj inoviranja pomembni tudi drugi dejavniki, saj inoviranje bistveno presega R&R aktivnosti. Pri tem OECD (2011) navaja sledeče dejavnike:

- kakovost in prilagodljivost delovne sile,
- sposobnost pritegnitve in zadržaja talentov,
- razvoj proizvodov oziroma storitev z visoko dodano vrednostjo in
- kakovost odnosov med deležniki inovacijskega ekosistema v regiji ter njihove mednarodne povezave.

Tako države kot njihove regije so zelo raznolike tako glede njihove razvojne stopnje kot tudi glede njihovega potenciala za nadaljni razvoj. Zaradi te raznolikosti se njihovega kakovostnega razvoja ne da uspešno podpirati z enotnimi standardiziranimi inovacijskimi politikami "one-size-fits all", torej po enotnem modelu za vse regije v državi.

Za uspešno dinamiko inoviranja v določeni regiji pa je pomembna tudi usklajenost med regionalnimi in nacionalnimi inovacijskimi politikami, ki morajo omogočati doseganje sinergij ter posledično večjo uspešnost regije. Kljub trendom globalizacije in regionalizacije v svetu je v Sloveniji temeljni okvir spodbujanja gospodarstva k inoviranju še vedno na nivoju nacionalnega inovacijskega sistema (NIS). V *Tabeli 1* prikazujemo stopnje decentralizacije izvajanja inovacijskih politik v državah OECD. Vidimo da so redke države, ki za svoje regije nimajo inovacijske politike, ki bi bila zgrajena na Regionalnem inovacijskem sistemu posameznih regij.

Tabela 1: Decentralizacija izvajanja inovacijskih politik v državah OECD

Stopnja prenosa pristojnosti in virov za oblikovanje in izvajanje inovacijskih politik		Federalne države (države dežel)	Države z voljenimi regionalnimi oblastmi	Države brez voljenih regionalnih oblasti/ decentralizirana struktura razvojnih agencij
Izrazito obvladovanje s strani regij		Avstrija, Belgija, Nemčija, Avstralija, Kanada, Švica, ZDA, Brazilija	Italija, Španija, Velika Britanija (Škotska, Wels, Severna Irska)	
Delno obvladovanje s strani regij		Mehika	Francija, Nizozemska, poljska, Švedska (pilotne regije), Norveška, Danska (avtonomne regije)	Velika Britanija (Anglija), Koreja, Švedska (razen obtoječih pilotnih regij)
Ni decentralizacije obvladovanja s strani regij	Regionalne inovacijske strategije		Danska, Slovaška, Turčija, Češka, Portugalska (avtonomne oddaljene regije)	Madžarska, Irska, Portugalska (osrednji del)
	Le posamezni inovacijski projekti		Čile, Japonska	Grčija, Finska, Luksemburg, Islandija, Nova Zelandija, Slovenija

Opomba: Stopnja prenosa pristojnosti in virov za oblikovanje in izvajanje inovacijskih politik je podvržena spremembam. Informacije v tabeli je OECD zbral glede na stanje v prvi polovici leta 2010.
Vir: OECD, 2011.

Mariborska razvojna agencija se je odločila, da za Podravsko regijo, v okviru EU projekta Inolink pilotno v sodelovanju s ključnimi deležniki inovacijskega ekosistema regije razvije predlog **Regionalnega inovacijskega sistema Podravja** (RIS Podravja). Tako bodo regija in kjučni deležniki pridobili usklajen strateški dokument za gospodarski preboj regije s pomočjo inoviranja, ki je v razvitem svetu že povsem uveljavljeno orodje za izvajanje inovacijske politike na regionalni ravni. S pomočjo dokumenta bodo pristopili do lokalnih in nacionalnih oblasti ter drugih odločevalcev in poskušali pridobiti njihovo pozitivno oceno, ki bo omogočila tudi izvajanje načrta s pomočjo nacionalnih in EU sredstev (predvsem sredstev Kohezijske politike). Regionalna politika ima nameč osrednjo vlogo tudi v strategiji Evropa 2020 na področju doseganja »pametne rasti« (smart growth), in še zlasti v okviru realizacije iniciative **"Unija inovacij"**. Regionalna politika je namreč ključno orodje za dejansko izvedbo prioritet EU na področju inoviranja v praksi.

Iskanje področij pametne specializacije je v osnovi podjetniški proces, kjer se ustvarjanje novega znanja in tehnologij usmerja na področja, ki bi lahko bila obetavna za specializacijo regije. Pri tem je ključna vloga javnih politik, da spodbujajo podjetnike tako v zasebnem kot tudi javnem sektorju, predvsem univerze in javne raziskovane inštitute, da iščejo in razvijajo produkte ter tržne niše, pri čemer jim v tem procesu inoviranja pomagajo pri njihovi medsebojni koordinaciji in povezovanju.

Predpogoj za pripravo kakovostne in učinkovite strategije je natančna analiza vseh ključnih razvojnih interesnih udeležencev in njihovega položaja v regiji. Na ta način se lahko identificirajo ključne dejavnosti, ki so sposobne zagotoviti ustrezno visoko dodano vrednost oziroma njen dvig, kar bo omogočilo krepitev regionalne konkurenčnosti, in prav to je namen aktivnosti v okviru priprave Regionalnega inovacijskega sistema za Podravsko regijo.

2. Opredelitev inovacij

Proces od ideje do uporabne vrednosti za kupca in s tem ekonomske in družbene vrednosti vključuje inovacijske dejavnosti na različnih področjih, pri tem pa se lahko kot zelo koristna izkaže posodobljena uporaba klasične Schumpetrove definicije inovacij, ki razpozna:

- **proizvodne ali storitvene inovacije**, to je uvajanje novih dobrin, ki jih uporabniki še ne poznajo ali pa uveljavljanje nove (višje) kakovosti pri obstoječih dobrinah.
- **procesne ali postopkovne inovacije**, ki pomenijo nove načine proizvodnje izdelkov ali storitev, ki prinašajo bolj učinkovito rabo resursov in/ali povečujejo vrednost izdelka/storitve. Lahko gre tudi za ustvarjalni prenos in adaptacijo izkušenj iz ene panoge ali dejavnosti v drugo.
- **tržne inovacije**, ki pomenijo odprtje novega trga ali tržne niše, kjer dotedaj podjetje še ni bilo prisotno, ne glede na to ali je trg pred tem že obstojal ali ne.
- **inovacije virov**, ki pomenijo osvojitve novega vira dobave surovin ali ali polizdelkov, prav tako neodvisno od tega ali je ta vir pred tem že obstojal ali ga je bilo treba najprej ustvariti.
- **organizacijske inovacije**, ki pomenijo uvajanje novih organizacijskih oblik poslovanja znotraj obstoječe ali nove panoge in jo zelo pogosto prinašajo s seboj start-upi, to je nova prodorna tehnološka podjetja

Tovrstne inovacije se med seboj prepletajo, saj npr. ni možno uvesti novega proizvoda, ne da bi pri tem prilagodili način proizvodnje ali dosegli nove kakovosti proizvodov brez spremembe proizvodnih virov, ipd.

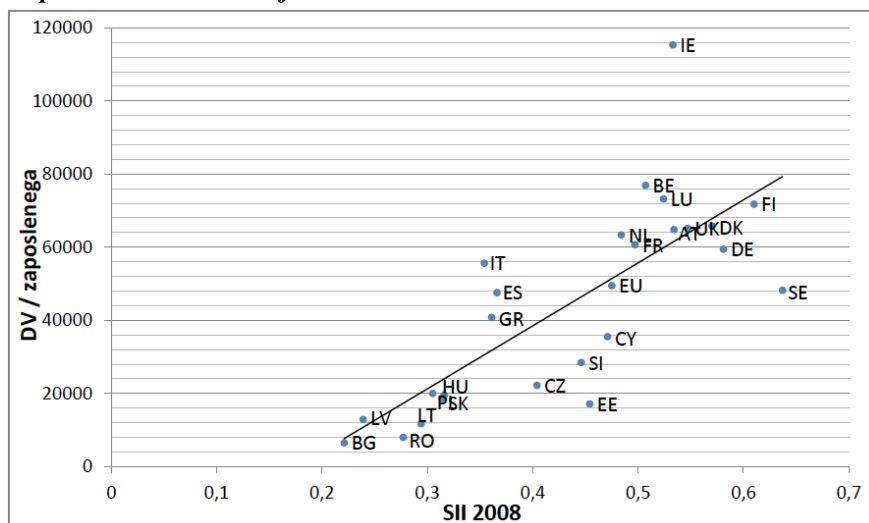
Takšno široko razumevanje inoviranja jasno kaže, da inovacijskih procesov ni mogoče prepustiti samo podjetjem, ampak mora tudi ekosistem podjetja zagotavljati primerne okvire in pogoje, da bi inovacijski procesi nemoteno potekali. Zato je tudi potrebna primerna inovacijska strategija ne samo na ravni podjetja, ampak v enaki meri na regionalnem in nacionalnem nivoju.

3. Inoviranje, regionalni razvoj in rast

V preteklosti je bilo mesto posamezne države v mednarodni delitvi odvisno od obilnosti produkcijskih faktorjev, ki jih je določena država posedovala. S povečevanjem tehnološke zahtevnosti proizvodov, s hitro dinamiko tehnološkega napredka in s padanjem pomembnosti surovin in cenenga dela je postala konkurenčna sposobnost določene države odvisna predvsem od sposobnosti inoviranja proizvodov in storitev. Ob tem je pomembno upoštevati tudi radikalno skrajševanje časa razvoja novih produktov in storitev, ki je posledica zaostritve konkurenčnega boja in uporabe sodobnih tehnologij, ki so izrazito pospešile pretok informacij o novih tehnologijah in olajšale kopiranje (copycat economy). To vpliva tudi na dolžino trajanja konkurenčne prednosti, ki si jo lahko z posamezno inovacijo zagotovi podjetje.

Če analiziramo povezavo inovacijske sposobnosti in BDP na prebivalca na regionalnem nivoju, lahko ugotovimo, da je kar 40 % razlik v bruto domačem proizvodu na prebivalca (BDP na prebivalca) med EU regijami posledica različne stopnje inoviranja regij. Skupni inovacijski indeks torej pozitivno vpliva na BDP na prebivalca (*Hollanders in Arundel, 2006*), saj njegovo povečanje za 0,1 pomeni povečanje dodane vrednosti na zaposlenega za preko 17.000 EUR (Glej *Slika 1*).

Slika 1: Pozitivna povezava med skupnim inovacijskim indeksom in dodano vrednostjo na zaposlenega na primeru držav območja EU-27

Pojasnilo: Podatki za vsa podjetja – DV obsega leto 2006, SII 2008 pa obdobje 2006/2007.

Vir: Likar B., 2010

Slovenija, kakor tudi *Podravska statistična regija*, pri tem odstopata v negativnem smislu. Navkljub zelo visokemu oziroma ugodnem skupnem inovacijskem indeksu za 2010, ki je bil za Slovenijo le nekoliko pod evropskim povprečjem (za EU-27 je bil povprečen indeks 0,516 in za Slovenijo 94 % le tega), je dodana vrednost na zaposlenega (za leto 2006) v Sloveniji relativno nizka (v EU-27 je bila 49.510 EUR na zaposlenega in v Sloveniji le 58 % te vrednosti).

Na osnovi jasno dokazane povezave med inovacijsko aktivnostjo in BDP na prebivalca lahko zaključimo, da morajo države in regije stopnjevati svoja prizadevanja za krepitev ključnih dejavnikov, ki opredeljujejo na znanju temelječo družbo in hkrati povečujejo konkurenčnost gospodarstva.

Gospodarski rezultati držav oziroma regij kažejo, da niso uspešne samo tiste države oziroma regije, ki jim je uspelo razviti nove tehnologije, temveč predvsem tiste, ki so bile sposobne najhitreje razviti nove izdelke, procese in storitve na podlagi novih tehnologij ter jih uspešno komercializirati.

4. Nacionalni in regionalni inovacijski sistem

V splošnem pod pojmom *inovacijski sistem* razumemo skupek medsebojno povezanih deležnikov ter pogojev in ukrepov, ki tako posamično kot tudi skupno prispevajo k tehnološkemu napredku in k učinkovitemu in uspešnemu prenosu novih tehnologij v gospodarsko prakso. Kot ključne deležnike inovacijskega sistema lahko navedemo (Bučar, 2010):

- **Gospodarstvo:** raziskovalno-razvojne skupine gospodarskih subjektov.
- **Javne institucije znanja:** univerze in samostojni javni raziskovalni inštituti.
- **Posredniške, razvojne in podporne institucije:** javne agencije in regionalne razvojne agencije ter številne posredniške organizacije, in sicer: znanstveno-tehnološke parke, univerzitetne in regionalne podjetniške inkubatorje, centre za prenos tehnologij, tehnološke centre, združenja samostojnih inovatorjev,...
- **Vladne organe in telesa:** vlada je ustanovila številna vladna telesa in direktorate ministrstev, ki so neposredno in posredno povezani z oblikovanjem inovacijske politike in zakonodaje.
- **Druge R&R organizacije:** neprofitne R&R organizacije,...

Poleg institucij inovacijskega sistema mora država v okviru inovacijskih politik vzpostaviti tudi ustrezen **zakonodajni okvir**.

Čeprav je spodbujanje inoviranja že vsaj dve desetletji cilj razvitih držav, pa so te spodbujale inoviranje predvsem na državni ravni, brez regionalne dimenzije in brez upoštevanja regionalnih učinkov inovacijske politike. Dejstvo pa je, da obstoji sorazmerno jasna povezava med inovacijsko aktivnostjo in regionalnim okoljem. Zato strokovnjaki izpostavljajo potrebo po *jasnem osredotočanju na oblikovanje lokacijsko (regionalno) vezanih politik pametne specializacije*.

Iskanje področij pametne specializacije je v osnovi podjetniški proces, kjer se ustvarjanje novega znanja in tehnologij usmerja na področja, ki bi lahko bila obetavna za specializacijo regije. Pri tem je ključna vloga javnih politik, da spodbujajo podjetnike tako v zasebnem kot tudi javnem sektorju, predvsem univerze in javne raziskovane inštitute, da iščejo in razvijajo produkte ter tržne niše, pri čemer jim v tem procesu inoviranja pomagajo pri njihovi medsebojni koordinaciji in povezovanju.

5. Pomen učinkovitega upravljanja inovacijskega sistema

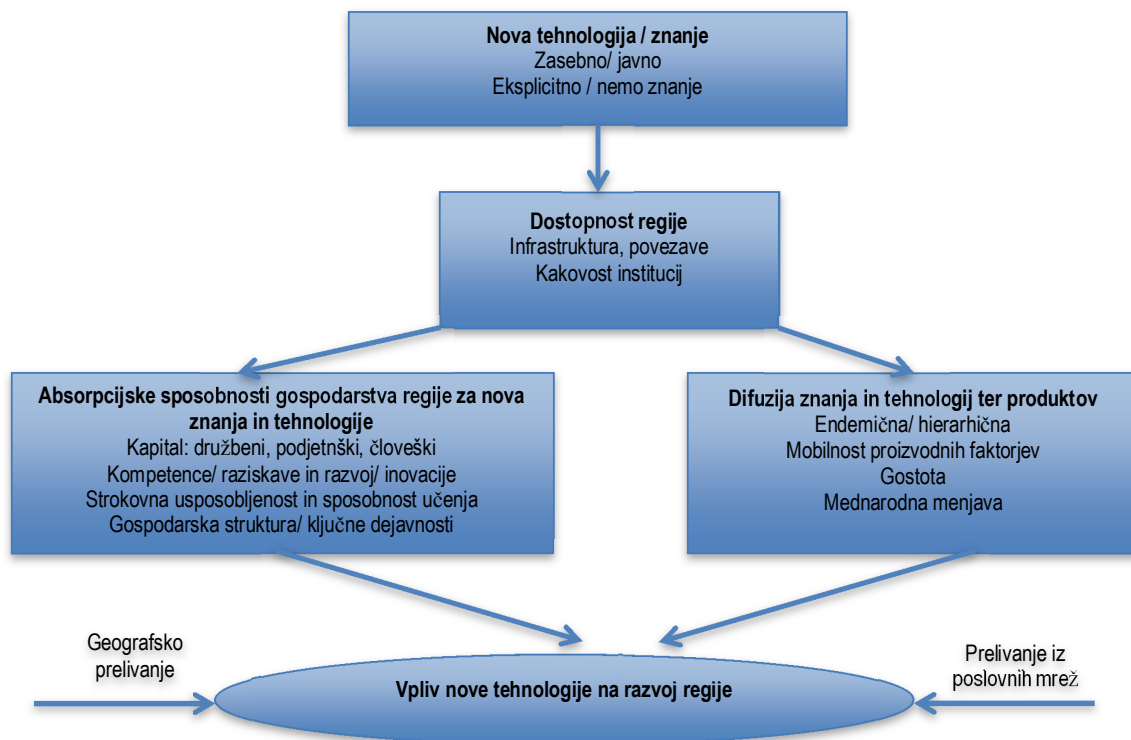
V zadnjem desetletju se po svetu vse bolj uveljavlja *inovacijski sistem tretje generacije*, ki je horizontalen ter zahteva dobro usklajen postopek načrtovanja, izvajanja in vrednotenja politik med vsemi deležniki, vključenimi v inovacijski sistem, pa tudi sprotno prilagajanje institucij s področij raziskav, tehnologije in inovacij spremembam v okolju.

Odličnost v raziskovanju novih tehnologij žal sama po sebi še ne prinaša tudi monetizacije preko komercialnega uspeha. Zagotavljanje ekonomskih učinkov iz naslova znanja in novih tehnologij in inovacij je odvisna od dinamičnega interaktivnega procesa, ki vključuje posameznike, podjetja in institucije, ki absorbirajo, uporabijo in izvajajo difuzijo tehnologij oziroma znanja. To pomeni, da je za uspeh inovacijskega procesa, ki je merjen z komercialno uspešnostjo inovacij, pomemben zelo širok spekter okvirnih dejavnikov.

Po mnenju Wintjes R. in Hollanders H. (2011) je razvojni položaj regije in njen odnos do tehnologije in znanja odvisen predvsem od treh dejavnikov, ki so hkrati tudi ključne dimenzije njenega konceptualnega modela inoviranja (Glej *Slika 2*):

- **Dostopnost do znanja in tehnologij** je odvisna od širokega spektra dejavnikov. Razvitost lokalne infrastrukture, povezljivost regije, bližine trgov, gostota poseljenosti, kakovost upravljanja regionalnega razvoja in pretoka informacij so ključni dejavniki dostopnosti regije, skupaj z regionalnimi inštitucijami znanja, aktivnostmi raziskav in razvoja ter inoviranja in poslovnih mrež. Pri tem so mesta in osrednje regije bistveno bolj dostopne kot vasi oziroma obrobne regije.
- **Sposobnost regijskega gospodarstva za absorpcijo novega znanja in tehnologij** je odvisna od stopnje usposobljenosti sodelavcev, opreme in profesionalnih mrež, ki delujejo v regiji, kot tudi od razpoložljivosti na znanju temelječih storitev in naklonjenosti podjetij najemanju zunanjih storitev. Prelivanje znanja (»knowledge spillover«) od bližnjih tehnoloških priložnosti in soodvisnost med konkurenti na trgu spodbuja absorpcijsko sposobnost. Prevezemanje novih tehnologij je odvisno tudi od stopnje človeškega kapitala, katerega izgradnjo pa po drugi strani žene prav praktična uporaba novih tehnologij.
- **Difuzija produktov** se najbolj odraža v pretoku visokotehnoloških produktov in opreme, in sicer tako na mednarodnih izvoznih trgih kot tudi v okviru lokalnih omrežij kupcev in dobaviteljev. K dvigu produktivnosti lahko pripomore tudi pretok »netrgovanega« znanja. Pri inoviranju v storitvenih dejavnostih velikokrat difuzije ni mogoče strogo ločiti od absorpcije. Povezave med aktivnostmi gospodarstva ter zasebnimi in javnimi aktivnostmi raziskav in razvoja imajo pomembno mesto v procesih difuzije znanja, kar je treba upoštevati tudi pri zasnovah regionalnih inovacijskih sistemov ter upoštevati, da na sposobnost regije za difuzijo znanja med drugim vplivajo tudi prisotnost tujih investicij v regiji, vpetost v mednarodno menjavo, sposobnost odkrivanja in osvajanja novih trgov, mobilnost strokovnjakov preko meja regije in tehnoloških področij.

Slika 2: Pregled vpliva novih tehnologij in znanja na regijo

Vir: Wintjes R. in Hollanders H., 2011.

Raziskava je izpostavila pomen uravnoveženosti posameznih dejavnikov na uspešnost regije. Omejitve pri vsakem izmed posameznih dejavnikov se lahko namreč zelo negativno odrazijo na inovacijski in posledično gospodarski uspešnosti regije. Regije imajo koristi predvsem od doseženih sinergij med posameznimi dejavniki in ne toliko od superiornosti posameznega dejavnika.

Ko se ključni deležniki v regiji poenotijo glede značilnosti inovacijskega sistema regije, značilnosti in uspešnosti gospodarstva in inovacijske dejavnosti, resursov in drugih dejavnikov razvoja ter na osnovi tega sprejmejo smernice inovacijske strategije, sledi opredelitev optimalnih instrumentov inovacijske politike za doseg zastavljenih razvojnih ciljev (OECD, 2011:92).

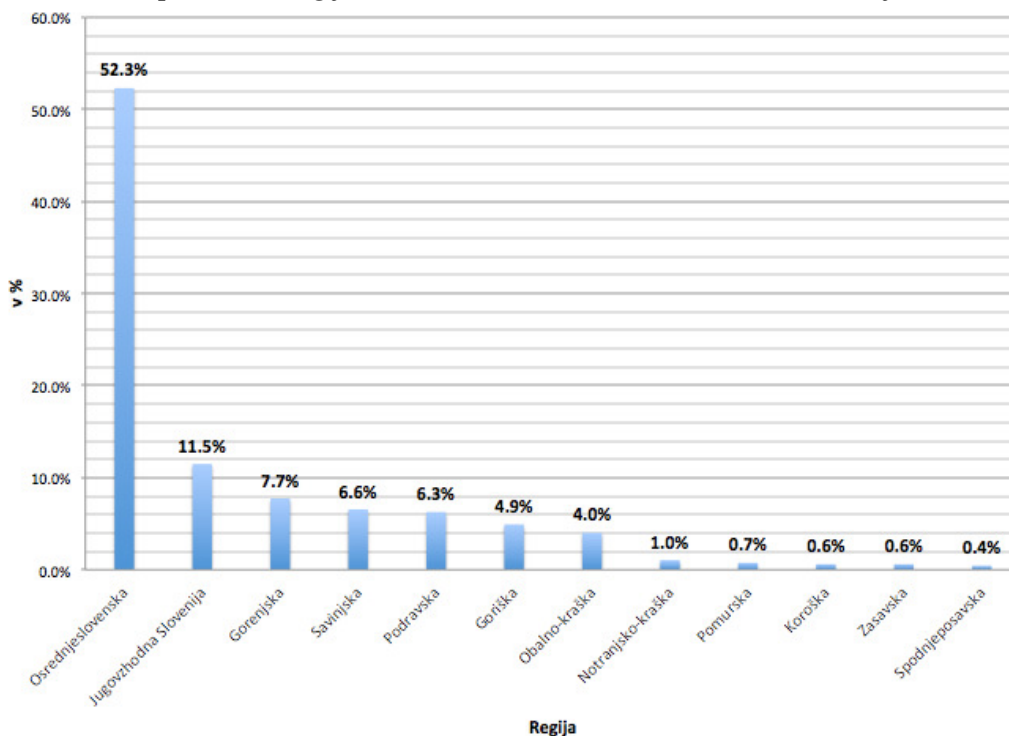
Ključni izziv pri tem je, kako naj regija z uporabo različnih instrumentov upravljanja in razpoložljivimi viri aktivira ključne deležnike inovacijsko-podjetniškega ekosistema, da bi dosegla zastavljene cilje inovacijske politike!

6. Inovacijski in ekonomski potencial Podravske regije v družbi znanja

Podravska regija je navkljub prisotnosti Univerze v Mariboru v regiji relativno šibka na področju vlaganj v raziskave in razvoj, kar precej pove o raziskovalno-razvojni šibkosti gospodarstva in glede na gospodarsko strukturo, ki jo podrobneje analiziramo v nadaljevanju, niti ne čudi. Od 42 mio EUR vloženih v raziskovalno-razvojno dejavnost v Podravju je 55,5% investirala država, 35,4% so investirala podjetja, iz tujine je prišlo 6,0% sredstev, medtem ko je visoko šolstvo samo zagotovilo 2,7% sredstev.

Bruto domači izdatki za R&R dejavnost po statističnih regijah so precej neenakomerno razporejeni (glej Sliko 3). Največ sredstev, namenjenih za R&R dejavnost v letu 2008, je bilo porabljenih v Osrednjeslovenski statistični regiji 52,3% vseh sredstev, z 11,5% ji je sledila Jugovzhodna Slovenija in z 7,7% Gorenjska statistična regija. Te tri statistične regije so v letu 2008 porabile tri četrtine vseh sredstev, namenjenih za R&R dejavnost v Sloveniji. Podravska regija je bila s 6,3% šele na petem mestu.

Slika 3: Delež posamezne regije v bruto domačih izdatkih za raziskave in razvoj, 2009

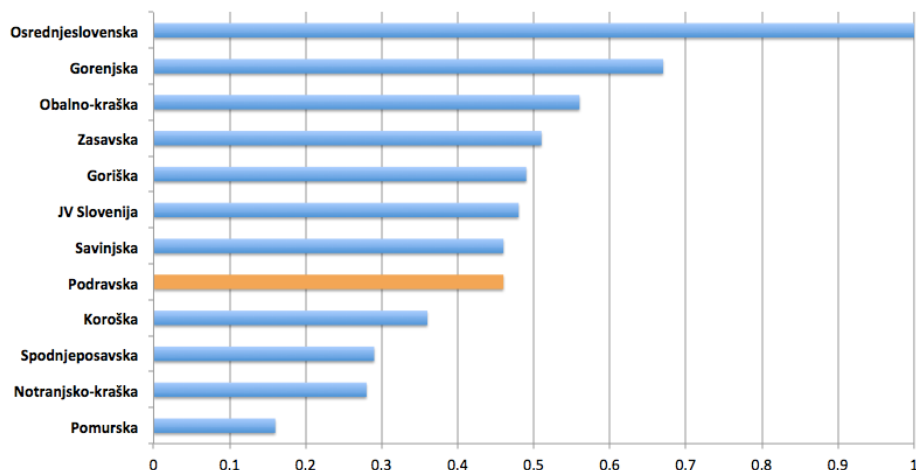
Vir: SURS, 2010.

Izdatki za R&R dejavnost so v Podravski regiji od leta 1998 do 2008 rasli počasneje kot v Osrednjeslovenski regiji, kar kaže na relativno zaostajanje regije in večanje razvojnega razkoraka (iz 7,2% deleža v skupnih nacionalnih sredstvih za R&R dejavnost v letu 1998 se je delež do leta 2009 zmanjšal na 6,3%). Na ta način se je Podravska regija z 42 mio EUR sredstev za R&R dejavnost uvrstila v letu 2009 šele na peto mesto med slovenskimi regijami.

Po skupnem indeksu ustvarjalnosti je Podravska regija šele na 8. mestu med 12. slovenskimi statističnimi regijami. V primerjavi z Osrednjeslovensko regijo, ki se je odrezala najboljše, ne doseže niti polovice vrednosti indeksa (0,46 v primerjavi z 1,00). Za Podravsko regijo so se po indeksu ustvarjalnosti uvrstile le še Koroška, Spodnje-posavska, Notranjsko-kraška in Pomurska regija. To zagotovo ni dober pokazatelj inovativnega potenciala regije za gospodarski preboj in je tudi odraz splošno slabega gospodarskega

položaja regije v primerjavi z Osrednjeslovensko regijo in drugimi regijami. Glede na dejstvo, da je središče Podravske regije Maribor, ki je hkrati drugo največje univerzitetno središče navaja na logičen sklep, da je kakovost univerzitetnega središča in njegovega vpliva na regionalni razvoj Podravja zelo omejena ter da je prvenstveno pedagoško in raziskovalno usmerjena univerza in še ni sprejela vloge razvojne univerze, katere temeljno poslanstvo je poleg posredovanja in ustvarjanja znanja tudi skrb za njegovo aplikacijo v gospodarstvu in širšem družbenem kontekstu.

Slika 4: Indeks ustvarjalnosti slovenskih regij po padajočem zaporedju

Vir: Izdelano po podatkih: Malačič et al., 2005.

V letu 2010 je v Podravju poslovalo 17.266 (97,1%) mikro podjetja (od tega 6.167 mikro gospodarskih družb in 11.059 mikro samostojnih podjetnikov). V letu 2011 se je število mikro podjetij povečalo na 17,684. Nadalje je bilo v letu 2010 v regiji 353 malih podjetij oziroma 1,9% vseh (v letu 2011 jih je bilo 336), srednjih podjetij v 2010 je bilo 89 oziroma 0,5% (v letu 2011 jih je bilo 83) in velikih 77 oziroma 0,4% v letu 2010 (73 v letu 2011).

V nasprotju z rastjo števila podjetij in rastjo prihodkov, pa se je med letoma 2010 in 2011 število zaposlenih znižalo iz 72,580 na 70,137. Največ zaposlenih je delo izgubilo v gospodarskih družbah.

Tabela 2: Gibanje ključnih gospodarskih kazalcev podjetij v Podravske regiji (2010 in 2011)

Leto	Gospodarski kazalec	Velikostni razred podjetja				Skupaj
		Mikro	Majhna	Srednja	Velika	
2010	Število gospodarskih družb	6,167	325	89	77	6,658
	Število samostojnih podjetnikov	11,059	28	0	0	11,087
	Skupaj podjetij	17,226	353	89	77	17,745
2011	Število gospodarskih družb	6,472	308	83	73	6,936
	Število samostojnih podjetnikov	11,212	28	0	0	11,240
	Skupaj podjetij	17,684	336	83	73	18,176
2010	Zaposleni v gospodarskih družbah	18,457	10,543	9,143	25,934	64,077
	Zaposleni pri samostojnih podjetnikih	7,856	648	0	0	8,503
	Skupaj zaposleni	26,313	11,191	9,143	25,934	72,580
2011	Zaposleni v gospodarskih družbah	18,981	10,673	9,178	22,985	61,817
	Zaposleni pri samostojnih podjetnikih	7,744	576	0	0	8,320
	Skupaj zaposleni	26,725	11,249	9,178	22,985	70,137
2010	Prihodki gospodarskih družb	1,574,663	1,222,939	1,175,504	3,830,078	7,803,184
	Prihodki samostojnih podjetnikov	716,741	68,094	0	0	784,835
	Skupaj prihodki	2,291,404	1,291,033	1,175,504	3,830,078	8,588,019
	Od tega prihodki na tujem trgu	282,073	264,102	319,435	1,600,826	2,466,436
	Delež prihodkov na tujem trgu	12.3%	20.5%	27.2%	41.8%	28.7%
2011	Prihodki gospodarskih družb	1,778,868	1,209,712	1,229,104	3,858,646	8,076,330
	Prihodki samostojnih podjetnikov	755,354	62,994	0	0	818,348
	Skupaj prihodki	2,534,222	1,272,706	1,229,104	3,858,646	8,894,678
	Od tega prihodki na tujem trgu	411,484	311,166	365,233	1,789,925	2,877,808
	Delež prihodkov na tujem trgu	16.2%	24.4%	29.7%	46.4%	32.4%

Vir: Preračun IRP po Poročilih AJPEŠ.

Če primerjamo velikostno strukturo podjetij na ravni Slovenije in na ravni Podravske regije, lahko ugotovimo, da je v Podravju nesorazmerno malo število malih in srednjih podjetij. Predvsem je zaskrbljujoče malo število srednjih podjetij, ki na nacionalni ravni predstavljajo močno gospodarsko jedro saj predstavljajo 1,1% vseh podjetij, ki ustvarijo 24,8% vseh prihodkov. V Podravske regiji je srednjih podjetij v strukturi gospodarstva le 0,5 %, pri čemer ustvarijo le 13,7% prihodkov.

Skupni prihodki podjetij so v letu 2010 znašali 8,588 mio EUR in se v letu 2011 povečali na 8,895 mio EUR. Izvoz na tuje trge predstavlja okrog tretjino ustvarjenih prihodkov in se je v letu 2011 okrepil na 32,4% (28,7% v letu 2010). Glavni izvoznik so velika podjetja, ki so v letu 2011 na tujih trgih ustvarila 46,4% prihodkov.

V Tabeli 3 prikazujemo podatke o številu podjetij, številu zaposlenih in prihodkih podjetij v Podravju v letu 2010, in sicer po posameznih glavnih skupinah dejavnosti po SKD klasifikaciji.

Tabela 3: Podatki o poslovanju Podravskega podjetij (družbe in s.p.) v letu 2010 po dejavnostih

DEJAVNOST	Podjetja		Zaposleni		Prihodki	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v tisoč EUR	delež v %
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	134	0.8%	703	1.0%	60,860	0.7%
B Rudarstvo	9	0.1%	42	0.1%	8,601	0.1%
C Predelovalne dejavnosti	2,088	11.8%	26,672	36.7%	3,398,876	39.6%
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	105	0.6%	1,306	1.8%	701,631	8.2%
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki; saniranje okolja	39	0.2%	1,414	1.9%	167,674	2.0%
F Gradbeništvo	2,415	13.6%	9,486	13.1%	834,378	9.7%
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	3,696	20.8%	7,934	10.9%	1,582,036	18.4%
H Promet in skladiščenje	1,116	6.3%	9,062	12.5%	554,301	6.5%
I Gostinstvo	1,198	6.8%	2,837	3.9%	183,239	2.1%
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	792	4.5%	1,679	2.3%	214,840	2.5%
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	438	2.5%	442	0.6%	84,681	1.0%
L Poslovanje z nepremičninami	343	1.9%	554	0.8%	87,574	1.0%
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	2,913	16.4%	4,553	6.3%	408,295	4.8%
N Druge raznovrstne in poslovne dejavnosti	586	3.3%	4,179	5.8%	182,687	2.1%
O Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	7	0.0%	0	0.0%	61	0.0%
P Izobraževanje	284	1.6%	177	0.2%	15,540	0.2%
Q Zdravstvo in socialno varstvo	323	1.8%	689	0.9%	40,191	0.5%
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	320	1.8%	276	0.4%	30,150	0.4%
S Druge dejavnosti	939	5.3%	574	0.8%	32,402	0.4%
SKUPAJ	17,745	100.0%	72,580	100.0%	8,588,019	100.0%

Vir: Poročila AJPEs.

Žal je kriza razkrila tudi vse šibkosti gospodarske strukture, *kjer predvsem manjka inovativnih podjetij z lastnimi produkti in storitvami, predvsem v dejavnostih z visokim razvojnim potencialom*. Očitno je, da je potrebno prestrukturiranje gospodarske strukture tudi v Podravju, kar bi bilo treba storiti tudi ne glede na gospodarsko krizo. Le-ta je dejansko stanje samo prej razkrila

Da bi lahko ocenili inovacijski potencial podjetij v Podravju, smo se lotili natančne analize podjetij, za katere smo v skladu z zastavljeno metodologijo ocenili, da imajo po naravi svoje dejavnosti bolj izrazit inovacijski potencial. Na osnovi podatkovne baze Bizi.si, ki je predstavljala osnovo za pridobitev finančnih in drugih podatkov o podjetjih, smo izdelali osnovni nabor potencialnih inovativnih podjetij po posameznih občinah Podravske regije.

V okviru selekcijskega procesa smo tako prišli do *nabora 250 inovativnih podjetij v Podravski regiji* (v letu 2010 so skupaj zaposlovala 27,566 oseb), za katere lahko trdimo, da tržijo lastne izdelke oziroma storitve in da sodijo v kategorijo inovativnih podjetij, saj je za njih značilno da izpolnjujejo večino navedenih kriterijev, in sicer:

- dosegajo nadpovprečno dodano vrednost na zaposlenega v primerjavi s povprečjem v panogi,
- imajo zaščiteno intelektualno lastnino podjetja (patent, model, blagovna znamka),
- imajo vzpostavljeno razvojno-raziskovalno skupino,
- aktivno kandidirajo za razvojna in/ali raziskovalna sredstva na razpisih in
- aktivno izvažajo na trge izven Slovenije (vsaj 5% celotnih prihodkov).

Za vsa identificirana podjetja iz nabora smo zbrali tudi razpoložljive kontaktne in finančne podatke za zadnjih pet let poslovanja. Ugotovimo lahko, da ima

- 71 od 250 analiziranih podjetij organizirano raziskovalno-razvojno dejavnost (28,4 %)
- večina teh podjetij tudi uradno registrirano raziskovalno-razvojno skupino pri ARRS (Javna Agenciji za raziskovalno dejavnost RS).

- 250 analiziranih podjetij pri slovenskem uradu skupaj zaščitene 359 blagovnih znamk, 24 modelov in 59 patentov.

V RIS Podravje podrobneje analiziramo identificirana inovativna podjetja v Podravju po posameznih dejavnostih.

7. SWOT analiza ključnih deležnikov RIS Podravja

7.1 SWOT analiza krepitve inovacijskih sposobnosti gospodarstva v Podravju

Prednosti	Slabosti
Evropska inovacijska lestvica, ki temelji na statističnih podatkih do leta 2008, uvršča Slovenijo, katere del je Podravje, med inovacijske sledilke, z večino kazalnikov blizu evropskega povprečja.	Gospodarski podatki kažejo, da Podravska regija v zadnjih letih več ali manj razvojnno stagnira.
Skupni prihodki podjetij v Podravju kljub krizi rastejo, saj so se med letoma 2010 in 2011 zvišali iz 8,588 mio EUR na 8,895 mio EUR.	Vztrajen zaostanek v produktivnosti za povprečjem Slovenije, EU in OECD držav. Navkljub dejstvu, da je Maribor drugo največje slovensko mesto in drugo največje univerzitetno središče v Sloveniji, to Podravske regije ne pomaga, da bi se po razvitosti uvrstila nad slovensko povprečje.
V letu 2011 se je okreplil izvoz na tuje trge na 32,4% (28,7% v letu 2010).	Dodana vrednost na zaposlenega v povprečni gospodarski družbi Podravske regije je po podatkih AJPE-a v letu 2011 dosegla 30.400 EUR, kar predstavlja le 81% povprečja slovenskih družb (37.512 EUR).
Skupno število podjetij v Podravju je naraslo iz 17,745 v letu 2010 na 18.176 podjetij v letu 2011.	V Podravju je zaskrbljujoče malo število srednjih podjetij, ki na nacionalni ravni predstavljajo močno gospodarsko jedro saj predstavljajo 1,1% vseh podjetij, ki ustvarijo 24,8% vseh prihodkov. V Podravske regije je srednjih podjetij v strukturi gospodarstva le 0,5 %, pri čemer ustvarijo le 13,7% prihodkov.
V Podravju imamo v okviru RIS jasno identificirane ključne dejavnosti in inovativna podjetja, ki so sposobna zagotoviti ustrezno visoko dodano vrednost oziroma njen dvig.	V nasprotju z rastjo števila podjetij in rastjo prihodkov se je med letoma 2010 in 2011 število zaposlenih v podjetjih v Podravju znižalo iz 72,580 na 70,137.
V predelovalnih dejavnostih smo identificirali številna inovativna podjetja: - Proizvodnja drugih strojev in naprav (20 inovativnih podjetij z 2.446 zaposlenimi). - Proizvodnja kovinskih izdelkov (42 inovativnih podjetij z 2.331 zaposlenimi). - Proizvodnja živil (9 inovativnih podjetij z 1.621 zaposlenimi). - Proizvodnja motornih vozil (5 inovativnih podjetij z 1.419 zaposlenimi). - Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas (11 inovativnih podjetij s skupaj 1.407 zaposlenimi). - Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov (6 inovativnih podjetij s skupaj 1.356 zaposlenimi). - Proizvodnja usnja in usnjenih izdelkov (1 inovativno podjetje s skupaj 1.328 zaposlenimi). - Proizvodnja elektronskih in optičnih izdelkov (4 inovativna podjetja s skupaj 1.309 zaposlenimi). - Proizvodnja kemikalij (6 inovativnih podjetij s skupaj 1.076 zaposlenimi). - Proizvodnja kovin (3 inovativna podjetja s skupaj 962 zaposlenimi).	Gospodarska struktura je neugodna, saj podjetja ne dosegajo niti povprečja slovenskega gospodarstva, kar kaže na slabo inovacijsko sposobnost gospodarstva v regiji, ki je deloma povezana tudi z izjemno šibkim sodelovanjem z izobraževalno-raziskovalno dejavnostjo. V regiji je veliko podjetij v predelovalnih dejavnostih, ki so odvisna od dodelavnih poslov ter jih svetovna gospodarska konjunktura in selitve proizvodnje v države s cenejšo delovno silo hitreje prizadenejo. Kriza je razkrila številne strukturne pomanjkljivosti, zlasti da je rast BDP v Podravju in Sloveniji preveč odvisna od nizkotehnološke industrije in tradicionalnih storitev, ki omejujejo konkurenčnost gospodarstva.
V dejavnostih strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti smo identificirali 41 inovativnih podjetij (od 2,913 vseh podjetij v teh dejavnostih), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 648 oseb	V Podravske regije je delovno aktivnih le 38,7% prebivalcev oziroma 124.895 oseb, kar je močno pod slovenskim povprečjem, ki znaša 42,0% in daleč pod 53,1%, kolikor znaša delež delovno aktivnega prebivalstva v Osrednje-slovenski regiji.
V informacijskih in komunikacijskih dejavnostih smo identificirali 33 inovativnih podjetij (od 792 vseh podjetij v teh dejavnostih), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 544 oseb.	Prebivalci Podravske regije imajo manj ugodno izobrazbeno strukturo od prebivalcev Slovenije in bistveno manj ugodno od prebivalcev Osrednje-slovenske regije. Po podatkih za leto 2010 ima v Podravju višjo ali visokošolsko izobrazbo 16,7% prebivalcev starih nad 15 let, medtem ko je takšnih prebivalcev v Sloveniji 18,8% in v Osrednje-slovenski regiji 25,6%.
V dejavnosti gostinstva smo identificirali 7 inovativnih podjetij (od 39 vseh podjetij), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 724 oseb.	Podatki kažejo, da je v Podravju pretežni del oseb v raziskovalno-razvojni dejavnosti zaposlenih v visokošolskem sektorju in bistveno manjši del v poslovnem sektorju (samo 23,6% v Podravju v primerjavi z 45,5% v Sloveniji), ki mu sledi državni sektor. To kaže na podpovprečno raziskovalno-razvojno aktivnost gospodarstva Podravske regije, ki se kaže

	tudi v podpovprečnih rezultatih.
V gradbeništvu smo identificirali 7 inovativnih podjetij (od 2.415 vseh podjetij v gradbeništvu), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 479 oseb.	V Podravju je bilo v letu 2009 v R&R dejavnosti zaposlenih 968 oseb izraženo v ekvivalentu polnega delovnega časa (EPDČ), kar je predstavljalo 0,78% delovno aktivnih prebivalcev regije, kar je skoraj za polovico manj od slovenskega deleža, ki je v istem letu znašal 1,45%.
V dejavnostih prometa in skladiščenja smo identificirali 6 inovativnih podjetij (od 1,116 vseh podjetij v teh dejavnostih), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 6,495 oseb.	Od 42 mio EUR vloženih v raziskovalno-razvojno dejavnost v Podravju je 55,5% investirala država, le 35,4% so investirala podjetja, iz tujine je prišlo 6,0% sredstev, medtem ko je visoko šolstvo samo zagotovilo 2,7% sredstev.
V dejavnosti kmetijstva in gozdarstva smo identificirali 3 inovativna podjetja (od 134 vseh podjetij), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 148 oseb.	Izdatki za R&R dejavnost v Podravski regiji so od leta 1998 do 2008 rasli počasneje kot v Osrednjeslovenski regiji, kar kaže na relativno zaostajanje regije in večanje razvojnega razkoraka (iz 7,2% deleža v skupnih nacionalnih sredstvih za R&R dejavnost v letu 1998 se je delež do leta 2009 zmanjšal na 6,3%).
V dejavnostih trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil smo identificirali 3 inovativna podjetja (od 3.696 vseh podjetij), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 56 oseb.	Po obsegu znanstvenega talenta izražene z številom zaposlenih raziskovalcev na 1000 zaposlenih v Sloveniji močno izstopa Osrednje-slovenska regija (25,7 raziskovalca za 1000 zaposlenih v letu 2009) za katero regija Podravje močno zaostaja (7,4 raziskovalca za 1000 zaposlenih v letu 2009).
V dejavnosti gostinstva smo identificirali 3 inovativna podjetja (od 1,198 vseh podjetij), ki so v letu 2010 skupaj zaposlovala 494 oseb.	Slovenija se je z izdatki za R&R dejavnost (1,66% BDP za leto 2008) uvrstila med zgornjo polovico držav po deležu izdatkov za R&R dejavnost, kljub temu pa ni dosegla povprečja EU. Povsem drugačna pa je slika vlaganj v R&R dejavnost v Podravski regiji, kjer so vlaganja v R&R dejavnost dosegla le 0,9% BDP regije, kar je bolj primerljivo z nivojem vlaganj vzhodno-evropskih držav.
V dejavnosti gostinstva smo identificirali 2 inovativna podjetja (od 105 vseh podjetij), ki sta v letu 2010 skupaj zaposlovala 65 oseb.	Globalna kriza je v Podravju in Sloveniji skoraj izničila napredek v gospodarskem in socialnem razvoju v preteklem desetletju, ki so ga že tako zavirale stranpoti in zlorabe privatizacije v devetdesetih letih.
V kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih smo identificirali eno inovativno podjetje (od vseh 320 podjetij), ki so v letu 2010 zaposlovala 138 oseb.	Glede na značilnosti Podravske regije je ta verjetno še najbližje značilnostim tipa »Industrijsko usposobljena vzhodno evropska regija«, za katero je podpovprečna uspešnost pri absorpcijski sposobnosti in difuziji inovacij ter povprečna uspešnost pri dostopu do znanja.
	Kljub trendom globalizacije in regionalizacije v svetu je v Sloveniji temeljni okvir spodbujanja gospodarstva k inoviranju še vedno na nivoju nacionalnega inovacijskega sistema (NIS), kjer ne obstraja jasen nacionalni načrt za sistematično uvajanje RIS-ov.
	Financiranje spodbujanja R&R aktivnosti in komercializacije v Sloveniji ne temeljijo na dovolj podrobnih kazalcih učinkov in na dolgoročnejšem načrtovanju, ki bi spodbudilo kontinuiteto dejavnosti (tako na primer subjekti inovativnega okolja in javne agencije sedaj delujejo na osnovi dvoletnih programov, kar je odločno prekratko obdobje).
	Ključna slabost obstoječega inovacijskega sistema v Sloveniji in Podravju je pomanjkanje sodelovanja med posameznimi deležniki inovacijskega sistema in netransparentne vloge posameznih deležnikov v sistemu, kar vodi velikokrat v podvajanje podpore določenim aktivnostim ter nižji intenzivnosti in kakovosti storitev, kot tudi povezav in sodelovanja med posameznimi deležniki sistema.
	Po skupnem indeksu ustvarjalnosti je Podravska regija šele na 8. mestu med 12. slovenskimi statističnimi regijami.
	Okolje v Podravju je manj naklonjeno novostim in ustvarjalnosti kot v drugih regijah, kjer prevladujejo bolj moderne vrednote. Podravska regija je kar za polovico manj tolerantna od Osrednje-slovenske regije.
	Indeks samoizražanja razkriva, da v Podravju izrazito dajemo prednost varnosti pred svobodo in pravico do samoizražanja, saj se Podravska regija z univerzitetnim mestom Maribor zelo slabo odreže (kar trikrat slabša od Osrednjeslovenske regije) ter torej ne ceni najbolj individualne pravice posameznika do samoizražanja.

Priložnosti	Nevarnosti
Glavni vir priložnosti Podravske regije so zagotovo inovacije, ki lahko nastanejo v prostoru, ki bolj ciljno spodbuja inovacijsko dejavnost prebivalcev, organizacij in podjetij.	Neuspešni poskusi za dvig produktivnosti regijskega gospodarstva lahko vodijo v znižanje njegove konkurenčnosti.
Podjetja v Podravju bi morala bolj ciljno graditi na ustvarjalnosti in znanju, ki sta temeljni vrednoti in bogastvo za njihov uspešen razvoj v prihodnosti.	Neuspešni poskusi prestrukturiranja Podravskega gospodarstva v hitro se spreminjajočem globalnem gospodarskem okolju in neuspešni poskusi razvoja gospodarskih dejavnosti z visoko dodano vrednostjo
V zaostrenih razmerah se mora regija v sodelovanju z državo pospešeno osredotočiti na doseganje visoke kohezivnosti družbe in dvigu konkurenčne sposobnosti gospodarstva.	Demografske spremembe v Podravju in Sloveniji bodo povzročile močan porast javnih izdatkov za zagotavljanje potreb starajoče se populacije.
V Podravju je opazen trend izboljševanja deleža visoko izobraženih posameznikov skozi časovno perspektivo.	Naraščajočim ekonomskim in političnim migracijam se bodo pridružile okoljske.
Z ustvarjanjem ugodnih pogojev za inovacije, izobraževanje in raziskave lahko regionalna politika spodbuja raziskave in razvoj, na znanju temelječe naložbe in tem spodbuja premike v smeri aktivnosti poslovnih subjektov za večjo dodano vrednostjo. Obstajajo dobri izhodiščni pogoji za spodbujitev inovacij s ciljem pomika navzgor po verigi vrednosti	Srečujemo se z izzivi, ki napovedujejo temeljito prestrukturiranje sveta, kakršnega poznamo danes.
Priložnost inovacijskih politik, da spodbujajo podjetnike tako v zasebnem kot tudi javnem sektorju, predvsem univerze in javne raziskovane inštitute, da iščejo in razvijajo produkte ter tržne niše.	Obstaja nevarnost, da se bodo obstoječe razlike med regijami v ekonomski moči in potencialu znanja še povečale, in sicer zaradi trendov koncentracije na znanju temelječih dejavnosti na določenih območjih.
Jasno osredotočenje na oblikovanje lokacijsko vezanih regionalnih politik pametne specializacije, ki lahko poda bistveno boljše rezultate inovacijskih politik. Gre za priložnost za izvedbo RIS Podravje s pomočjo črpanja kohezijskih sredstev.	Obstaja nevarnost da se nosilci inovacijskih politik v regiji in državi zelo hitro navdušijo nad določenimi najnovejšimi orodji inovacijske politike, pri čemer le-ti nujno ne ustrezajo povsem potrebam Podravske regije.
Priložnost razvoja »strategije pametne specializacije« z uresničevanjem RIS v Podravju, ki omogočajo doseganje ustreznih učinkov regionalne politike v kombinaciji z drugimi politikami na nacionalni in evropski ravni.	Nosilci inovacijske politike so lahko soočeni s predlogi lobističnih skupin za implementacijo določenih instrumentov, ki niso nujno v javnem interesu.
Udeležanje RIS Podravje v praksi lahko odločilno prispeva k uresničevanju izzivov usmerjenih v povečevanje inovacijske sposobnosti, povečan obseg vlaganj v R&R v podjetjih in k krepitvi njihove povezave z univerzitetnim okoljem in raziskovalnimi centri.	Močno različni pogledi različnih deležnikov inovacijskega ekosistema v Podravju o stanju inovacijskega sistema in potrebnih reformah lahko ovirajo njihovo implementacijo.
Priložnost izboljšati okvirne pogoje, ki zmanjšujejo sposobnosti malih in srednje velikih podjetij (MSP), da vstopajo v inovacijske dejavnosti.	
Večja integracija Podravskega podjetja v druga evropska in svetovna tržišča s ciljem preseganja slabosti majhnega nacionalnega trga.	
Kompaktnost Podravske regije in gospodarstva je lahko priložnost iz vidika fokusa, organizacijske učinkovitosti in sposobnosti razvoja nišnih strategij ter hitre reakcije na nove tržne priložnosti.	
Priložnost za izboljšanje finančnega sistema in s tem povezanega pravnega reda, ki bi lahko omejeval financiranje inovativnih projektov v zasebnem sektorju.	
Priložnost za MSP podjetja iz Podravja ponujata načrtovana EU program HORIZON 2020 in COSMO.	
Priložnost za bistveno večje sodelovanje Podravskega gospodarstva z čezmejno Avstrijo.	
Priložnost za razvoj regije temelji na jasno dokazani povezavi med inovacijsko aktivnostjo in BDP na prebivalca. Ker ključno priložnost za razvoj Podravja predstavljajo inovacije, je potrebno okrepiti vlaganja v človeški kapital, infrastrukturo in razvoj na znanju temelječih dejavnosti kažejo kot ključno gonilo endogene rasti.	
Priložnost predstavlja oblikovanje konsenza v regiji, da je inovacijska sposobnost regije pomembnejša od kateregakoli posamičnega tehnološkega odkritja.	
V perifernih regijah, kamor spada tudi Podravje, predstavljajo priložnost predvsem inkrementalne inovacije, ki temeljijo na prenosu novosti iz centralnih v periferne regije.	
Priložnost predstavlja jasen odmik inovacijskih politik od	

posplošene intervencije na ravni države, in osredotočenje na bolj artikulirane mehanizme in ukrepe na regionalni ravni, ki upoštevajo specifične, med drugim tudi regionalne/sektorske vidike inovacijskih procesov.	
Priložnost za okrepitev podjetništva v regiji, kot pozitivne vrednote, ki temelji na konkurenčnosti in razvoju novih tehnologij.	
Inovacijske politike bi morale vzpodbujati zaupanje in sodelovanje ter odpravljati negativno percepcijo korupcije, kar lahko pozitivno vpliva na stanje inoviranja in podjetništva v Podravju.	
Priložnost okrepitve razvoja inovativne preko spodbujanja tehnoloških tokov v okviru sodelovanja industrije z raziskovalno sfero in krepitev sposobnosti podjetij, da absorbirajo nove tehnologije.	
Priložnost za identifikacijo in preseganje omejitev pri dostopu do znanja in tehnologij, difuziji ali absorpciji, kar lahko Podravju dosežemo z vlaganji in na ta način dosežemo bistveno boljše učinke procesa inoviranja.	
Priložnost da za Podravje ob podpori države in EU oblikujemo takšen splet instrumentov inovacijske politike na vseh ravneh upravljana, ki bo lahko zagotovil učinkovito uresničitev zastavljenih razvojnih ciljev regije.	
Priložnost za prestrukturiranje gospodarske strukture v Podravju v času krize.	
Priložnost za optimizacijo sedanjega velikega nabora programov za podporo inoviranju in zagotoviti njihovo večjo učinkovitost pri poposameznih ciljnih skupinah uporabnikov.	
Priložnost razviti in izboljšati ukrepe s strani povpraševanja, kot je »inovacijsko usmerjeno javno naročanje«, ter jih vključiti v nabor ukrepov politike raziskav in inovacij.	
Priložnost uporabe povratnih oblik podpore, kot so garancije in revolving krediti, kot dopolnitev ukrepom Slovenskega podjetniškega sklada (SPS) in SID banke, ki jih izvajata na nacionalnem nivoju.	
Priložnost za izboljšanje in optimizacijo delovanja agencij in njihovih prekrivajočih se področij, vključenih v podporo inovacijam ob hkratnem zagotavljanju ustrezne organiziranosti in kadrovske zasedbe za zagotavljanje ustrezne kakovosti in časovne dinamike izvedbe ukrepov.	
Priložnost za večjo osredotočenost na operativne posrednike izven agencij in skladov, na širokem področju prenosa tehnologij, podjetništva ter inovacijsko usmerjenega svetovanja, ki delujejo na terenu v neposrednem stiku z nosilci inovacijske dejavnosti.	
Priložnost za izboljšanje ugodnejšega okolja za tuje neposredne investicije (TNI) na splošno ter še posebej z namenom TNI v raziskave in razvoj (R&R) ter druge dejavnosti z visoko vsebnostjo inovacij.	

7.2 SWOT analiza javno raziskovalnih organizacij v Podravju

Prednosti	Slabosti
Raznolik nabor inštitutov in laboratorijev na področju znanosti, tehnologije in inovacij v okviru Univerze v Mariboru.	Število vpisanih dodiplomskih izrednih študentov v študijskem letu 2011/2012 se je v primerjavi s študijskim letom 2010/2011 zmanjšalo za 30 %, v primerjavi s študijskim letom 2007/2008 pa kar za 263 %.
Predanost in fokus na inovacije v okviru Univerze v Mariboru, ki se odraža v oblikovanem konzorciju inovacijskega ekosistema pod vodstvom RAZ:UM.	Iz poročil za leta 2008, 2009 in 2010 izhaja, da po številu patentov v Sloveniji prednjači Univerza v Ljubljani, ki je bistveno pred Univerzo v Mariboru.
Dosedanji dosežki in dognanja slovenske znanosti, kjer deluje tudi Univerza v Mariboru, so na vseh področjih spodbudni ter so ustrezno izhodišče za nadaljnji razvoj.	Ob pregledu in primerjavi uspešnosti znanstveno-raziskovalnega dela slovenskih univerz lahko ugotovimo, da je Univerza v Mariboru s 37,51 čistih citacij na osebo zaostaja za Univerzo v Novi Gorici (44 citacij na osebo) in še posebej za Univerzo v Ljubljani (49,52 čistih citacij na osebo).
Sodelovanje z gospodarstvom je Univerzi v Mariboru, pod okriljem programa EUREKA, doprineslo k objavi vrhunskih znanstvenih rezultatov v SCI reviji.	Gospodarski učinki znanosti v Podravju so žal pod povprečjem razvitih držav, kakor tudi Osrednje-slovenske regije.
V študijskem letu 2011/2012 je bilo na Univerzo v Mariboru po podatkih skupaj vpisanih 13.192 dodiplomskih študentov.	Obstaja konfliktnost strateških dokumentov in izvajanja le teh na področju JRO. Čeprav RISS (2011) in NPVS načrtujeta povečanje samostojnosti JRO, se financiranje raziskovalno-razvojnega dela s strani ARRS še vedno osredotoča na posamezne raziskovalce »mimo« JRO.
Na dodiplomskem študiju je bilo v letu 2011 podeljenih skupaj 3.623 diplom.	Vpliv univerzitetnega središča na regionalni razvoj Podravja je zelo omejena. Univerza je prvenstveno pedagoško in raziskovalno usmerjena in še ni sprejela vloge razvojne univerze, katere temeljno poslanstvo je poleg posredovanja in ustvarjanja znanja tudi skrb za njegovo aplikacijo v gospodarstvu in širšem družbenem kontekstu.
V letu 2010 opazen porast patentov na Univerzi v Mariboru, ki se vse bolj aktivno ukvarja s področjem prenosa tehnologij v gospodarsko prakso.	Dokaj različni pogledi različnih deležnikov ekosistema, na primer med znanstveno odličnostjo in aplikativno uporabnostjo raziskav.
Slovenija, katere del je tudi Podravje, je po vplivu znanstvenih člankov, merjenim s številom citatov na 1000 prebivalcev, med 30 najboljšimi OECD državami.	Omejena strateška orientacija in pomanjkljiva operativna organiziranost za inoviranje na strani Univerze v Mariboru v preteklosti, ki lahko kljub novemu poskusu v okviru inovacijskega ekosistema pod vodstvom RAZ:UM zaradi inercije prepreči hitro pospešitev inovacijske dejavnosti v univerzitetnem okolju.
Pomemben dvig obsega in kakovosti znanstvenih objav (publikacij).	Močne razlike v zaznanih prioritetah za znanost (temeljne raziskave) in tehnologijo (aplikacije za gospodarsko rabo).
Uspešno sodelovanje v okvirnih programih EU.	Univerzi v Mariboru v zadnjih treh letih ni uspelo prodati in licencirati nobenih inovacij oziroma patentov ali patentnih prijav.
Relativno visoka vlaganja v znanstveni talent in visoka raven kulture raziskovanja v univerzitetnem okolju.	
Priložnosti	Nevarnosti
V Podravju bi morali bolj ciljno graditi na ustvarjalnosti in znanju, ki sta temeljni vrednoti in bogastvo za uspešen razvoj regije v prihodnosti.	Zakoreninjena in šibka organiziranost Univerze v Mariboru kotosrednjega JRO v Podravju na področju inoviranja z majhno tendenco za izvedbo potrebnih reform.
Priložnost za zagotovitev boljšega ujemanja strategije in instrumentov ARRS za spremembo procesa na univerzah.	Relativno širok spekter raziskovalne aktivnosti univerze lahko rezultira v nižji osredotočenosti, kakovosti in konkurenčnosti v globalnem okolju.
Priložnost za izvedbo kritičnega pregleda trenutnih povezav principal-agent med MIZKS, MGRT, ARRS in prejemniki sredstev, še posebej prevladujočo vlogo bibliometričnih indikatorjev za financiranje raziskovalcev, kjer manjka komponenta merjenja učinkov aplikacije v realnem gospodarstvu (nova podjetja, licence,...).	Neustrezno razvite in ne-integrirane platforme za tehnološki transfer in povezave med gospodarstvom in raziskovalnim sektorjem lahko vodijo k nižjim donosom vlaganj v R&R v univerzitetnem okolju.
Povečanje prispevka močnega raziskovalnega jedra Univerze v Mariboru, kot osrednjega JRO v Podravju, k družbenemu in gospodarskemu razvoju regije.	
Priložnost za razvoj inovacijskega ekosistema RAZ:UM in s tem univerzitetnega mesta Maribora v prepoznaven inovacijski HUB oziroma vozlišče v okviru Slovenije in EU.	
Priložnost za učinkovito navezavo inovacijskega ekosistema RAZ:UM na že tradicionalne in nastajajoče globalne inovacijske HUB-e oziroma vozlišča (EU, Amerika, Azija,...).	

7.3 SWOT analiza subjektov inovativnega okolja v Podravju

Prednosti	Slabosti
Predanost in fokus na inovacije v okviru Univerze v Mariboru, ki se odraža v oblikovanem konzorciju inovacijskega ekosistema pod vodstvom RAZ:UM.	Neenakomerna stopnja internacionalizacije deležnikov inovacijskega sistema v Podravju od popolnoma internacionaliziranih do zelo zaprtih delov sistema.
Kakovostni programi podjetniškega inkubatorja Univerze v Mariboru Tovarne podjetmov	V regiji imamo samo en razvojni center gospodarstva s sedežem v regiji. V regiji pa ni sedeža nobenega centra odličnosti oziroma kompetenčnega centra
Načelen dogovor med ključnimi deležniki v regiji o koordiniranem razvoju mehanizmov za prenos novosti v podjetniško prakso	Nerazvita struktura neformalnih zasebnih investitorjev oziroma »poslovnih angelov« v regiji
Aktivna pobuda Mariborske razvojne agencije, da organizira in koordinira RIS Podravja	Neprisotnost skladov tveganega kapitala v regiji
Vzpostavljena pisarna za prenos tehnologij v okviru UM, katere dejavnost izvaja TehnoCenter UM	Slabo delujoča in šibka obstoječa garancijska shema v Podravju
Vključenost posameznih laboratorijev UM v centre odličnosti in kompetenčne centre	Šibki podjetniški programi za inovativna podjetja v Podravju
Ponudba storitev VEM točk v Podravju	
Mlada generacija je vse bolj usmerjena v podjetniško aktivnost	
Priložnosti	Nevarnosti
Priložnost za razvoj inovacijskega ekosistema RAZ:UM in s tem univerzitetnega mesta Maribora v prepoznaven inovacijski HUB oziroma vozlišče v okviru Slovenije in EU.	Nevarnost, da država in občine zaradi krize ne bodo investirale v inovativno okolje, kar bo še poslabšalo razvojne perspektive Podravske regije.
Priložnost za učinkovito navezavo inovacijskega ekosistema RAZ:UM na že tradicionalne in nastajajoče globalne inovacijske HUB-e oziroma vozlišča (EU, Amerika, Azija,...).	Nevarnost zasledovanja parcialnih interesov posameznih deležnikov inovacijskega sistema, ki ne bodo pripravljeni tvorno sodelovati pri izgradnji komplementarnih institucij podpornega okolja
Priložnost za prestrukturiranje ŠTP s ciljem razvoja močnega regionalnega mrežnega podjetniškega inkubatorja	Pomanjkanje ustreznih finančnih instrumentov za uspešen zagon novih inovativnih podjetij
Z novimi spodbudami in podporo raziskovalcem v univerzitetnem okolju se lahko bistveno poveča inovacijska aktivnost, ki se bo odražala v hitri rasti zaščite intelektualne lastnine, ustanavljanju spin-off in spin-out podjetij ter licenciranju tehnologij	
Okrepitev deovanja posameznih subjektov inovativnega okolja ter njihovega medsebojnega sodelovanja v okviru RIS Podravje	

8. Vizija, cilji, programi in ukrepi za gospodarski razvoj Podravske regije z inoviranjem

Gospodarski rezultati podjetij Podravske regije in visoka brezposelnost so jasno izpostavili potrebo po dvigu konkurenčnosti gospodarstva v Podravju, vključno s krepitvijo podjetniških in inovativnih sposobnosti. Pomemben del prizadevanja bo torej v prihodnosti moral iti v nadgrajevanje podjetij ter sektorjev na področju zaostalih ravni produktivnosti, s pomočjo sprotih in pragmatičnih programov. Obenem je treba pospeševati nadaljnji razvoj najboljše delujočih sektorjev.

Pomemben del Podravskega regionalnega inovacijskega sistema predstavljajo *javne izobraževalno-raziskovalne inštitucije*, kjer dominira Univerza v Mariboru. Univerza v Mariboru lahko v bodoče prispeva bistveno več k oblikovanju visoko-tehnološkega prostora v Podravju, saj ustvarja znanje, lahko pritegne kapital in visoko-tehnološka podjetja ter usposablja kompetentno delovno silo. Pogoji zato je seveda njena bistveno večja vpetost v gospodarski razvoj regije. Za razvoj inovativne družbe je namreč pomembno *dobro sodelovanje gospodarstva z raziskovalno sfero, kakor tudi sposobnost podjetij, da absorbirajo nove tehnologije*. Vlaganje zasebnega sektorja v raziskave, v katerih so udeleženi raziskovalci iz gospodarstva in javnih raziskovalnih ustanov v okviru sodelovanja gospodarstva z akademsko sfero, večja odprtost podjetij za nove tehnologije, kar dolgoročno omogoča pozitiven tok znanja in tehnologij iz javnega sektorja v zasebni sektor.

Poleg spodbujanja inovacijske dejavnosti obstoječih podjetij, je mogoče še pomembneje spodbujanje ustanavljanja novih podjetij na temelju vrhunskega znanja in tehnologij raziskovalnih organizacij, kakor tudi novih inovativnih podjetij podjetnih posameznikov iz celotne Podravske regije. Poleg razvoja lastnih obstoječih in novih podjetij je za Podravsko regijo pomembno, da pritegne tuja podjetja in investitorje, ki bi v regijo pripeljalo nove programe in delovna mesta, ki temeljijo na tehnološko zahtevnejših in na znanju temelječih poslovnih procesih.

VIZIJA RAZVOJA PODRAVJA, KI BO TEMELJILO NA INOVIRANJU:

V Podravju si bomo prizadevali vzpostaviti pogoje, da bomo s pomočjo inoviranja do leta 2020 postali nadpovprečno razvita slovenska regija in nadoknadili razvojni zaostanek za primerljivimi regijami v EU.

Podravje bo do leta 2020 tako postala regija prepoznavna po tem, da:

1. investira v inoviranje,
2. spodbuja nastajanje novih inovativnih podjetij ter rast podjetij
3. spodbuja nastajanje vrhunskega znanja in tehnologij ter njihove komercializacije v praksi in
4. ponuja stimulatívno okolje za delo in življenje inovativnih posameznikov.

Pri razvoju regije v Podravju stavimo na znanje in potencial ljudi, ki jih bomo podprli, da izrazijo svoj inovacijski potencial, ter prispevajo k uspešnemu razvoju regije ter blagostanju vseh njenih prebivalcev.

V nadaljevanju predstavljamo cilje RIS Podravje s predlaganimi ukrepi in programi za spodbujanje inoviranja ključnih deležnikov inovacijskega sistema Podravja. Vsi ukrepi in programi so predstavljeni po posameznih prioritetah ter tudi finančno ovrednoteni.

PRIORITETA 1: Paket spodbud za krepitev inovacijskih sposobnosti in rasti obstoječih podjetij v Podravju

Ukrep 1.1.: Pospesevanje zasebnih vlaganja v raziskave in razvoj

PROGRAM 1.1.1: Program povečanja števila raziskovalcev in razvojnikov v gospodarstvu.

Program za spodbujanje zaposlovanja raziskovalcev v podjetjih in krepitev raziskovalno-razvojnih sposobnosti v gospodarstvu. Stroški delodajalcev v regiji za raziskovalce in razvojnike v podjetjih morajo postati sprejemljivejši zato predlagamo subvencioniranje delovnih mest raziskovalcev za določeno obdobje. Oblikovali bomo celovit sistem spodbujevalnih mehanizmov za povečanje mobilnosti kadrov med Univerzo v Mariboru in drugimi JRO ter gospodarstvom ter za zaposlovanje raziskovalcev v podjetjih in krepitev raziskovalno-razvojnih sposobnosti v gospodarstvu. Poseben poudarek bo na kadrih v naravoslovju in tehniki, vključno s spodbujanem študija teh področij na terciarni ravni.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa povečanja števila raziskovalcev in razvojnikov v gospodarstvu:

Vrsta raziskovalca	Število raziskovalec let	Pričakovani rezultati/ izločki		
		Raziskava (magisterij, doktorat na konkretnem izzivu)	Razvoj novega produkta-storitve	Izboljšava obstoječega produkta/ storitve
Prehodi raziskovalcev z univerze v gospodarstvo	60	60	10	30
Angažiranje raziskovalcev-razvojnikov	25	0	15	10

Višina javnih sredstev za program: **1.669.500 EUR**.

PROGRAM 1.1.2: Program garancijske sheme in revolving kreditov za investicije v raziskovalno-razvojno infrastrukturo in tehnološko opremo.

Program je odgovor na otežen dostop do povratnih dolgoročnih finančnih virov za vlaganja v raziskave in razvoj ter projekte z višjim tveganjem, katerega bo olajšala regionalna inovacijska garancijska shema. Prav tako je v zadnjem času zelo oteženo kratkoročno tekoče financiranje primanjkljaja likvidnih sredstev podjetij, ki zavira razvoj podjetij. Za ta namen bomo oblikovali revolving shemo, kjer bomo lahko podjetju odobrili kredit v določeni višini, ki ga potrebuje za premoščanje financiranja EU in drugih projektov, kjer prihaja do zamika plačil. Prednost revolving kredita je v tem, da lahko črpamo glavnicu kredita podjetje kadar koli predčasno poplača, lahko tudi v delnem znesku, s čimer podjetje stroškovno učinkovito uravnava svojo likvidnostno situacijo. Z obema instrumentoma bomo olajšali dostop do virov financiranja za raziskovalno-razvojno dejavnost.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa garancijske in revolving sheme za investicije v raziskovalno-razvojno infrastrukturo in tehnološko opremo:

Vrsta inštrumenta	Število	Pričakovani rezultati/ izločki	
		Obseg investicij v raziskovalno-razvojno opremo	Povečan obseg raziskovalno-razvojne aktivnosti
Garancije za podjetja	20	10 mio EUR	0
Revolving krediti	100	0	2 mio EUR

Višina javnih sredstev za program: **14.840.000 EUR**.

Ukrep 1.2.: Spodbude za krepitev inovacijskih sposobnosti podjetij

PROGRAM 1.2.1: Program inovacijskega vavčerja za krepitev inovacijskih sposobnosti podjetij

Namenjen je krepitevi sposobnosti MSP Podravja za uspešen nastop na trgu. Namen programa je nuditi oporo tako urbanim kot tudi ruralnim MSP pri razvoju konceptov oziroma idej za tržne produkte oziroma storitve z namenom povečanja konkurenčnih prednostih, tako na domačih kot na tujih trgih.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa inovacijskega vaučerja:

INOVACIJSKI VAVČER 2014 - 2020	Število podeljenih vavčerv	Pričakovani rezultati/ izločki			
		Razviti prototipi	Laboratorijska preverjanja	Zaščita intelektualne lastnine	Študije
Število podeljenih vavčerv do 15.000 EUR	46				46
Število podeljenih vavčerv do 50.000 EUR	36	20	30	20	

Višina javnih sredstev za program: **2.639.400 EUR.**

PROGRAM 1.2.2: Program sofinanciranja načrtovanja skupnih raziskovalno-razvojnih aktivnosti podjetij

S tem programom bomo spodbujali različne oblike horizontalnega in vertikalnega povezovanja podjetij v dobaviteljskih verigah, tehnoloških mrežah in grozdih. Podpirali bomo izdelavo študij izvedljivosti s ciljem sklenitve sporazumov o sodelovanju med podjetji v identificiranih inovativnih dejavnostih, ki imajo potencial za razvoj in rast ter lahko prerastejo v področja specializacije regije.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa načrtovanja skupnih raziskovalno-razvojnih aktivnosti podjetij:

Število sofinanciranih študij izvedljivosti	Pričakovani rezultati/ izločki			
	Študije izvedljivosti	Število podpisanih sporazumov	Ustanovitev skupnega tehnološkega centra	Ustanovitev GLZ grozda
10	10	10	2	1

Višina javnih sredstev za program: **424.000 EUR.**

PROGRAM 1.2.3: Program krepitev povezav Podravskega gospodarstva z institucijami znanja na temelju odličnosti in iskanju področij specializacije

Močne povezave so odločilne za delovanje inovacijskega sistema. RIS Podravja je prepoznal potrebo po takih povezavah, še posebej med podjetji in javnimi raziskovalnimi organizacijami v Podravju (predvsem Univerzo v Mariboru). Slovenska vlada je na tem področju uvedla različne sheme za sodelovanje znanosti in podjetij, kjer so ključni instrumenti že predstavljeni programi kompetenčnih centrov, razvojnih centrov gospodarstva in centrov odličnosti, ki niso samo inštrumenti za krepitev povezav med akterji na področju inovacij, temveč so tudi pomemben katalizator za spremembo upravljanja inovacijskega sistema. Kot smo prikazali v analizi stanja, so podjetja in inštitucije znanja iz Podravja zelo slabo vključene v nacionalne programe, saj zaradi svojega razvojnega zaostanka niso povsem konkurenčne. Kot smo navedli, je so že resorna ministrstva ugotovila, da so prejela več kakovostnih projektov kot je bilo razpoložljivih sredstev na razpisu. Zato so predlagala aktivnosti za sofinanciranje teh projektov iz naslova kohezijskih sredstev regij. Naš cilj je podpreti kakovostne regionalne projekte kompetenčnih centrov, razvojnih centrov gospodarstva in centrov odličnosti, v katerih sodelujejo pretežno podjetja in inštitucije znanja iz Podravja.

Program ne bo izbiral prioriteten vsebin projektov od zgoraj navzdol, kar bi izvedla politika, ampak bo izbral projekte na osnovi izvedenskih mnenj strokovnjakov o tržnem potencialu prijavljenega raziskovalno-razvojnega projekta. Na ta način bo v Podravju razvoj področij pametne specializacije vzpostavljen kot stalen in odprt proces, ki vključuje vse ključne deležnike. Izbor in razvoj izbranih prednostnih področij bosta podvržena domačim in tujim evalvacijam, ki lahko vodijo do spremembe namenske podpore posameznim področjem.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa krepitve povezav Podravskega gospodarstva z institucijami znanja na temelju odličnosti in iskanju področij specializacije:

Število sofinanciranih centrov	Pričakovani rezultati/ izločki				
	Število mednarodnih patentnih prijav s popolnim preizkusom	Število spin-off podjetij	Delež prihodkov iz naslova novih produktov po preteku projekta	Povišanje dodane vrednosti na zaposlenega sodelujočih podjetij v obdobju trajanja projekta	Število novih visoko-tehnoloških delovnih mest
5	5	2	vsaj 30%	vsaj 20 %	vsaj 50

Višina javnih sredstev za program: **5.300.000 EUR**.

Ukrep 1.3.: Spodbujanje internacionalizacije (globalne difuzije) podjetij

PROGRAM 1.3.1: Program podpore vlaganjem podjetij v aktivnosti internacionalizacije

Internacionalizacija poslovanja podjetja je velik izziv in hkrati priložnost. Osvajanje novih tržišč v tujini je tvegano in povezano z visokimi začetnimi stroški, ki jih ni mogoče takoj pokriti s prihodki od prodaje. V okviru programa bomo sofinancirali aktivnosti podjetij, ki jih izvajajo v okviru programa internacionalizacije na izbrana tuja tržišča.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa podpore vlaganjem podjetij v aktivnosti internacionalizacije:

INOVAČIJSKI VAVČER 2014 - 2020	Število odobrenih vlog	Pričakovani rezultati/ izločki			
		Sejemski nastop v tujini	Pridobitev novih izvoznih naročil	Vzpostavljena nova partnerstva na tujih trgih	Študije
Sofinanciranje sejmskih aktivnosti do 10.000 EUR/vlogo	100	100	300	100	
Sofinanciranje tržnih analiz in raziskav tujih trgov do 10.000 EUR/vlogo	50				50

Višina javnih sredstev za program: **1.590.000 EUR**.

PROGRAM 1.3.2: Program sofinanciranja skupnih trženjskih aktivnosti podjetij

S tem programom bomo spodbujali različne oblike horizontalnega in vertikalnega povezovanja podjetij v dobaviteljskih verigah, tehnoloških mrežah in grozdih. Podpirali se bodo povezave podjetij v identificiranih inovativnih dejavnostih, ki imajo potencial za razvoj in rast preko izvoza na tuje trge ter lahko prerastejo v področja specializacije regije.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa sofinanciranja skupnih trženjskih aktivnosti podjetij:

Število skupnih trženjskih aktivnosti na tujih trgih	Pričakovani rezultati/ izločki		
	Skupni nastopi na sejmih	Število delovnih skupnih obiskov v tujini	Skupni promocijski materiali za tuje trge (katalogi, brošure, digitalne predstavitve)
10	10	10	20

Višina javnih sredstev za program: **424.000 EUR.**

PROGRAM 1.3.3: Program spodbujanja vključevanja v mednarodne raziskave

V okviru programa bodo podjetniki deležni svetovanja in sofinanciranja aktivnosti priprave mednarodnih raziskovalno-razvojnih konzorcijev za prijave skupnih mednarodnih projektov na centralizirane EU programe (Horizont 2020 in COSMO). Mednarodno sodelovanje je v kombinaciji z visoko absorpcijsko sposobnostjo ključnega pomena za uspeh gospodarstva majhne regije na področju inovacij.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa spodbujanja vključevanja v mednarodne raziskave:

Vrsta podpore	Število odobrenih vlog	Pričakovani rezultati/ izločki		
		Priprava opisa raziskovalno-razvojnega projekta podjetja	Število povezav s potencialnimi partnerji	Oblikovan mednarodni konzorcij za prijavo na Horizont 2020 in COSMO
Svetovanje pri izgradnji konzorcijev in pripravi projektov podjetij za Horizont 2020 in COSMO	100	100	150	25
Subvencioniranje stroškov izgradnje konzorcijev in priprave projektov podjetij za Horizont 2020 in COSMO	25			25

Višina javnih sredstev za program: **344.500 EUR.**

PRIORITETA 2: Paket spodbud za izgradnjo start-up podjetij s potencialom rasti v Podravju

Ukrep 2.1.: Spodbude za krepitev inovacijskega ekosistema za komercializacijo znanja v univerzitetnem okolju

PROGRAM 2.2.1: Program spodbujanja delovanja univerzitetnega inovacijskega ekosistema in vzpostavitve njegove podporne infrastrukture

S sofinanciranjem aktivnosti konzorcija inovacijskega ekosistema Univerze v Mariboru bomo okrepili njegovo delovanje in mednarodno vpetost. S tem želimo prispevati k vzpostavitvi celovitega in preglednega sistema za uspešen prenos znanja in tehnologij iz univerzitetnega okolja.

Prav tako bomo sofinancirali naložbe v razširitev inovacijske infrastrukture inovacijskega ekosistema Univerze v Mariboru namenjenega eksperimentalnemu razvoju, prototipiranju, start-up podjetjem (predvsem spin-off in spin-out podjetij Univerze v Mariboru), kakor tudi vsem podpornim aktivnostim inovacijskega ekosistema.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa spodbujanja delovanja univerzitetnega inovacijskega ekosistema in vzpostavitve njegove podporne infrastrukture:

Vsebina sofinanciranja	Pričakovani rezultati/ izločki			
	Prihodki UM od licenc v obdobju trajanja projekta	Nova spin-off in spin-out podjetja UM v obdobju trajanja projekta	Število mednarodnih patentnih prijav UM s popolnim preizkusom v obdobju trajanja projekta	Novi opremljeni prostori za dejavnosti inovacijskega ekosistema UM
Sofinanciranje aktivnosti konzorcija inovacijskega ekosistema UM	vsaj 1 mio EUR	vsaj 20	vsaj 30	
Sofinanciranje naložb v vzpostavitev in razširitev podporne infrastrukture inovacijskega ekosistema UM				5.000 m ²

Višina javnih sredstev za program: **13.568.000 EUR.**

PROGRAM 2.2.2: Program promocijskih dogodkov, usposabljanj in svetovanj za raziskovalce, študente in druge inovativne posameznike s ciljem razvoja start-up podjetij v okviru univerzitetnega inovacijskega ekosistema

S sofinanciranjem promocijskih dogodkov in strokovnih usposabljanj oziroma delavnic s področja podjetništva, dizajnerskega načina reševanja problemov in inoviranja, bomo okrepili podporo raziskovalcem, študentom in drugim inovativnim posameznikom, ki načrtujejo ali že razvijajo start-up podjetje (še posebej želeno je spin-off ali spin-out podjetje) v okviru univerzitetnega inovacijskega ekosistema. Gre za vzpostavljanje stalne promocije in strokovne podpore nastajanju novih visoko- in srednje-tehnoloških podjetij oziroma na znanju temelječih storitvenih podjetij v okviru univerzitetnega okolja.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa promocijskih dogodkov, usposabljanj in svetovanj za raziskovalce, študente in druge inovativne posameznike v okviru univerzitetnega inovacijskega ekosistema:

Vsebina sofinanciranja	Pričakovani rezultati/ izločki			
	Število študentov, raziskovalcev, visokošolskih učiteljev in drugih inovativnih posameznikov vključenih v promocijske dogodke v obdobju trajanja projekta	Nova inkubirana start-up podjetja v univerzitetnem inkubatorju v obdobju trajanja projekta	Število novih visokotehnoloških delovnih mest podprtih start-up podjetij v zadnjem letu projekta	Obseg prihodkov podprtih start-up podjetij v zadnjem letu projekta (pretežno na tujih trgih)
Sofinanciranje programa univerzitetnega inkubatorja	28.000	70	350	vsaj 10 mio EUR/leto

Višina javnih sredstev za program: **2.077.600 EUR.**

Ukrep 2.2.: Spodbude za krepitev ustanavljanja novih inovativnih podjetij v Podravju

PROGRAM 2.2.1: Program promocijskih dogodkov in usposabljanj ter svetovalnih storitev za inkubirana podjetja v okviru regionalnega mrežnega inkubatorja

S sofinanciranjem organizacije promocijskih dogodkov in usposabljanj s področja podjetništva in inoviranja v ključnih mestih Podravske regije, bomo okrepili aktivnosti spodbujanja inovativnih posameznikov v Podravju za ustanavljanje inovativnih podjetij (tako proizvodnih kot storitvenih). Program bo koordinirano izvajala podjetniška podpora mreža v Podravju (VEM točke in regionalni mrežni inkubator), ki v regiji že obstaja, in je dovolj kakovostna in obsežna za izvedbo teh nalog.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa promocijskih dogodkov in usposabljanj ter svetovalnih storitev za inkubirana podjetja v okviru regionalnega mrežnega inkubatorja:

Vsebina sofinanciranja	Pričakovani rezultati/ izločki			
	Število inovativnih posameznikov v Podravju vključenih v promocijske dogodke v obdobju trajanja projekta	Nova inovativna podjetja v Podravju v obdobju trajanja projekta	Število novih delavnih mest v podprtih inovativnih podjetjih v zadnjem letu projekta	Obseg prihodkov podprtih inovativnih podjetij v zadnjem letu projekta (pretežno na tujih trgih)
Sofinanciranje skupnega programa VEM točk in regionalnega mrežnega inkubatorja Podravja	28.000	140	700	vsaj 20 mio EUR/leto

Višina javnih sredstev za program: **3.339.000 EUR**.

PROGRAM 2.2.2: Program razvoja infrastrukture regionalnega mrežnega inkubatorja v Podravju

Gre za sofinanciranje naložb v vzpostavitev infrastrukture regionalnega mrežnega inkubatorja v Podravju, in sicer v večjih mestnih središčih Podravske regije. Infrastruktura bo namenjena naseljevanju novih inovativnih podjetij in/ali podaljšanje bivanja.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa razvoja infrastrukture regionalnega mrežnega inkubatorja v Podravju:

Vsebina sofinanciranja	Pričakovani rezultati/ izločki
	Novi opremljeni prostori za dejavnosti regionalnega mrežnega inkubatorja
Sofinanciranje naložb v vzpostavitev in razširitev podporne infrastrukture regionalnega mrežnega inkubatorja	8.000 m ²

Višina javnih sredstev za program: **12.720.000 EUR**.

Ukrep 2.3.: Spodbude za shemo finančnih subvencij za zagon in začetno delovanje podjetij

PROGRAM 2.3.1: Program zagonskih subvencij za zagon podjetja na regionalnem nivoju

Oblikovali bomo regionalni zagonski sklad za podeljevanje zagonskih subvencij novim podjetjem, ki bodo inkubirana v okviru univerzitetnega in regionalnega mrežnega inkubatorja in na nacionalni ravni ne bodo uspela pridobiti nacionalne zagonske subvencije P2.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa zagonskih subvencij za zagon podjetja na regionalnem nivoju:

Skupina podjetij	Število odobrenih vlog	Pričakovani rezultati/ izločki		
		Vpostavitev podjetja in razvoj produkta do trženja	Število novih inovativnih produktov na trgu	Število novih delovnih mest
Zagonske subvencije za start-up podjetja v univerzitetnem inkubatorju	50	50	100	vsaj 250
Zagonske subvencije za nova inovativna podjetja v regionalnem mrežnem inkubatorju v Podravju	100	100	200	vsaj 500

Višina javnih sredstev za program: **7.950.000 EUR**.

PRIORITETA 3: Paket spodbud za privabljanje tehnološko zahtevnejših naložb v Podravsko regijo

Ukrep 3.1.: Privabljanje tujih naložb v Podravje

PROGRAM 3.1.1: Program sofinanciranja dela strokovno usposobljenega managementa za privabljanje tujih naložb

Sofinancirani skupni profesionalni management za privabljanje naložb na ravni regije, ki ga bo vodila MRA v sodelovanju s podizvajalci, bo enakopravno promoviral vse cone iz regije.

Kvantificirani cilji in kazalniki programa sofinanciranja dela strokovno usposobljenega managementa za privabljanje tujih naložb:

Vrsta podpore	Pričakovani rezultati/ izločki		
	Število identificiranih podjetij z resnim namenom za ustanovitev podjetja in naložbo v Podravju	Število ustanovitev tujih podjetij in naložbo v Podravju	Število novih delovnih mest tujih podjetij v Podravju
Pakete za privabljanje podjetij	140	14	1.400

Višina javnih sredstev za program: **1.409.800 EUR**.

9. Vzpostavitev izvedbenega modela RIS Podravje

Direktor Mariborske razvojne agencije kot strateškega organa v regiji imenuje *Strateški svet za izvedbo RIS Podravje 2014–2020*. Strateški svet RIS Podravje (v nadaljevanju Strateški svet) je posvetovalno telo Razvojnega sveta regije in Sveta regije ter usmerja izvedbo RIS Podravje kot razvojnega dela Podravje 2020 (RRP Podravske razvojne regije 2014–2020). Predsednik Strateškega sveta za izvedbo RIS Podravje 2014 – 2020 je član Razvojnega sveta regije ter član Kohezijske regije. Naloga Strateškega sveta je nadzorovanje delovanja RIS, tj. doseganja merljivih ciljev, rezultatov ter učinkov.

Strateški svet pripravlja ocene in priporočila ter daje soglasje k dogovoru za razvoj regij, in sicer v delu, ki se nanaša na regionalno inoviranje oziroma na I. razvojno prioriteto: Inoviranje kot podlaga razvoja.

Dogovor za razvoj regije je dvostranski izvedbeni akt, s katerim se uresničuje regionalni razvojni program tako, da se določijo ključni regijski in sektorski projekti za premagovanje razvojnih ovir ter viri financiranja, pri čemer imajo prednost pri uvrščanju v dogovor projekti za doseganje razvojne specializacije regije. Strateški svet preverja predvsem skladnost predlaganih projektov z RIS Podravje in prispevek k doseganju ciljev RIS Podravje.

10. Finančni viri za izvedbo

Mariborska razvojna agencija se je odločila, da za Podravsko regijo, v okviru EU projekta Inolink pilotno v sodelovanju s ključnimi deležniki inovacijskega ekosistema regije razvije predlog **Regionalnega inovacijskega sistema Podravja** (RIS Podravja). Tako bodo regija in ključni deležniki pridobili usklajen strateški dokument za gospodarski preboj regije s pomočjo inoviranja, ki je v razvitem svetu že povsem uveljavljeno orodje za izvajanje inovacijske politike na regionalni ravni. S pomočjo dokumenta bodo pristopili do lokalnih in nacionalnih oblasti ter drugih odločevalcev in poskušali pridobiti njihovo pozitivno oceno, ki bo omogočila tudi izvajanje načrta s pomočjo nacionalnih in EU sredstev (predvsem sredstev Kohezijske politike).

V okviru priprave regionalne strategije inoviranja za gospodarski razvoj Podravja z inoviranjem smo pripravili ukrepe in programe po treh prioritetah in ocenili potrebno višino javnega sofinanciranja, in sicer:

- paket spodbud za krepitev inovacijskih sposobnosti in rasti obstoječih podjetij v Podravju (obseg predvidenega javnega sofinanciranja 22.355.400 EUR)
- paket spodbud za izgradnjo start-up podjetij s potencialom rasti v Podravju (obseg predvidenega javnega sofinanciranja 39.654.600 EUR) in
- paket spodbud za privabljanje tehnološko zahtevnejših naložb v Podravsko regijo (obseg predvidenega javnega sofinanciranja 1.409.800 EUR).

Vsi trije sklopi prioritet z ukrepi in programi so ocenjeni na skupno vrednost javnega sofinanciranja v višini **63.419.800 EUR**.